رایاتِ انوارش

سنہ ۱۳۵۰ھ

یعنی

الصحف الاُخریٰ

نیز موسوم بہ اسم تاریخی

صحف بےنظیر

سنہ ۱۳۵۰ھ

از

حضرت مولانا سید بےنظیر شاہ صاحب ارشی قادری
حسامی گردیزی مدظلہ العالی (کڑا مانکپوری) اودھ

رایاتُ الوارث

۱۳۵۵ھ

یعنی

الصُّحُفُ الاُخریٰ

موسوم بہ اسم تاریخی

صحف بنظیر

۱۳۵۵ھ
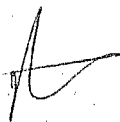
مولانا سید بنظیر شاہ صاحب قادری وارثی چشتی رزاقی حسامی حامدی
احمدی مجددی اشرفی نظر یافتہ و قرآن بہ قرات خواندہ و شنیدہ از باب علم
قرآن ناطق علی ابن ابی طالب علیہ السلام و بیک جنبش فیض سینہ یافتہ جملہ ائمہ معصومین
صلوۃ اللہ علیہم اجمعین و نظر کردہ حضرت غوث الاعظم رضی اللہ عنہ ابن حضرت
مولانا شاہ احسان علی صاحب حبیب کرانا لکھوی رحمۃ اللہ علیہ خلیفہ و شاگرد حضرت مولانا
عبد العزیز صاحب دہلوی رحمۃ اللہ علیہ

بسم الله الرحمن الرحیم

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم

ثناها مر آن ربّ ارباب را | که در تاک آتش کند آب را

سحرگه چو از خم بریزد شراب | به هر جام خندان دهد آفتاب

لب غنچه را از تبسم دهد | به گلبانگ بلبل ترنم دهد

به جام مغان خنده گل زند | به مینای می شور قلقل زند

چمن را ز شبنم صبوحی دهد | به هر برگ گل قوت روحی دهد

به بزم سحرگاه و در کنج شام | به گردون دهد باده لاله فام

عصا فیر را نی نوازی دهد | به مستان می بی نیازی دهد

مناجات

بیا ساقیا حیّ و قیوم ما — ز رحمت بکن بادہ مقسوم ما

بحق محمد نبی و رسول — بحق علی زوج پاک بتول

بحق ولائے امام حسن — بحق حسین آخر پنجتن

بہ سجاد و باقر بہ جعفر امام — بہ موسیٰ کاظم علیہ السلام

بہ موسیٰ رضا و تقی و نقی — بحق امام حسن عسکری

بہ مہدی دین وارث الانبیا — محمد شمائل امام الوریٰ

توئی ذوالجلال و الاکرام و بس — ز تو ہست ہر گنج انعام و بس

ہمہ فانی و باقی ما توئی — بہ ہر میکدہ ساقی ما توئی

تو این سلسلہ دائم آباد دار — ز ما شاد و باش و مرا شاد دار

ز دلداری خود پیامم فرست — ز روح القدس تو بجامم فرست

ترا جود و ما را طلب کار یار — بیا ای اللہ ساقی مرا بادہ بار

بسم اللّٰه الرّحمٰن الرّحیم

بیا ساقیا وارث المرسلین | سلام علیک انت نور مبین
بهار آمد و غنچهٔ گل شگفت | نسیم سحر مژدهٔ عیش گفت
به جامم ده آن راح وجدان شتاب | که رقصد به برج حمل آفتاب
ز جوش بهار و مئے لاله گون | ز موج هوا نشّه ریزد برون
بمستی نوید صبائم بیار | به ظلمات آب حیاتم بیار
چو شمع است شور شعله افروز عشق | تجلّی بود جمله را سوز عشق
ز جوش حرارت درین میکده | تخیّل به تجسیم این باده
ورائم چو انجم و در سماوات | به ذرّات وحدت دهم قربها
چو غیب حیوا هویدا شود | توانائی محض پیدا شود
به آخر چو ساغر تهی ساقی بود | همان حیّ و قیّوم باقی بود
چو از شکوهٔ شوق شد پر حیات | هو اللّٰه خیزد ز هر ممکنات

چه خیزد ازین بحث و ردّ و بدل | که لا شئ بود هر نظر بے عمل

نه باشم چو بینائے عین شهود | ترا احساس و علم و اراده چه سود

چو افراط و تفریط آرد زوال | نه از جا رود نقطهٔ اعتدال

بیا تا دگر بزم را سازده | نوید خلاصم ز حق باز ده

رخم زرد شد راح احمر بیار | لبم خشک شد آتش تر بیار

ز شادی رخم را گلستان بکن | لبم را لب جام خندان بکن

بده خوش نصیبے ز اسرار تو | که جام جهان بین ست اخبار تو

هوائے چمن ابر کهسارها | فرو ریخت مستی به گلزارها

بگسترده فرّاش باد بهار | بسا فرش سبزه لب جویبار

خوشا باد نوروز و طرف چمن | معطّر ز بوئے گل و یاسمن

نسیم سحر خیز و فرخنده گام | به بوئے چمن مست و نازک خرام

بباغ اندرون شور قلقل رسید | ترنم به فریاد بلبل رسید

تو هم از کرم باده در جام کن　　مساعد به من دور ایام کن

بیا ساز بزم جم آیین بده　　به شمع تو جام جهان بین بده

که بینم در آفاق جز رنج نیست　　ورای قناعت یکی گنج نیست

چو تقدیر روان نیست در دست من　　ز رنگ مرا بس به تسلیم تن

ز لعل بدخشان کنم دل تهی　　به ساغر ز خم باده چون سرو ده

بیا تا تو زندگانی کنم　　حیات آشنا عمر فانی کنم

چو راضی نباشم به دنیا بدل　　بیار ای به خم باده با ارغوا

چو نازو به دریا دلی آشنا　　تو بر چرخ و مینا و ساغر بیا

که رنگین چمن آتش افروخته　　بیا عنبر و عود گل سوخته

شقایق زده موجها انبها　　بگستر ده سبزه [illegible]

ریاحین و گلها ورق در ورق　　ز سوری و سنبل طبق بر طبق

بیا تخته گل چمن در چمن　　ز داودی و زعفران تخته

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بیا ساقیا وارث ذوالجلال — بدہ بادۂ حال و بگذر ز قال

تو ما را خدا من رسول توام — مے آشام حسن قبول توام

بہ توریت گفتہ بہ موسیٰ خدا — کہ باشی بہارون تو بر جائے ما

بہ جامم تو باشی بود او رسول — چہ داند مرا این راز ہر بو الفضول

بیا بو ہماں راح روحم بیار — روانے ز گنج فتوحم بیار

چو انا فتحنا سراید سروش — ز رحمت تو بکشا در میفروش

لبا لب بدہ جام یاقوت رنگ — فلک را بزن شیشۂ دل بسنگ

ز تندی ہوا موج ابر بہار — تو باران مے بر حریفاں ببار

سحر بر فروز در رخ لالہ فام — تو افروز صبح ز خورشید جام

صفا پرور و چون صباح بہار — تو جام جم روح پرور بیار

شفق آتشے ریخت بر آسماں — تو ما را بدہ آب آتش فشاں

زمانِ بہار است و ہنگامِ گل — چمن شعلہ‌زار است و در جوشِ گل

بہ ہر شاخ نغمہ‌سرایان ہزار — بہ ہر برگ صد سازِ عشرت بہ کار

بہ صحنِ چمن غنچہ در کار ہست — خس و خار ہم زعفران‌زار ہست

خزان می‌پذیرد چو ہر نوبہار — نہ آرزو بہ عیشِ جہان اعتبار

تو از مژدۂ غیب تسکین بدہ — شرابم بہ جامِ جہان‌بین بدہ

مشاہدہ بہ اوضاعِ ایّام کن — مرا راح تصدیق در جام کن

خروشی دف و نے بگوید بلند — کہ چون غم رسد بادہ نوش و بخند

[خندہ زن ۱۲]

کہ شے می رباید ز دلہا غبار — مرا آن مے کہ روحِ خداوندگار

مخور رنجِ دنیا کہ دنیاست زور — متاعِ جہان نیست الّا غرور

[۱۲] [فریب ۱۲]

خوشا مے کہ زین ہوش بیرون کند — مرا آن ہوش بخشد کہ مجنون کند

بیاور و مے رنج را آرام دہ — بدہ بادہ راز عیش پیغام دہ

دو چشمِ یقین حسن بین با کرم — محبت جمال آفرین با کرم

کسے کو ز تو مست صہبا بود — اگر عیب باشد ہنر ہا بود
جہان گشت چون عرصۂ رستخیز — تو برخیز و در جام ما بادہ ریز
بگرید چو خونابہ ہر سینہ چاک — تو خون صراحی بیفشان بخاک
جہان چون شود تار و تیرہ جہان — در دیر باشد پناہ جہان
بیا چون توئی ساقیِ بے نظیر — بہ ساتگیری گوش و دستم بگیر
کہ از بادہ روشن کنم دلق را — ز ظلمت برون آورم خلق را
بگوش الہیم رسد ہست ہست — منہ جام در موسم گل ز دست
بکامِ تو گردید چون روزگار — بنوش و بنوشان بہ فصل بہار
ندانی کہ بازیگر آسمان — پس پردہ دارد چہ بازی نہان
چو امروز عیش است و فرصت بکار — قدح گیر و کار حریفان برآر
وزد باد نوروز اندر چمن — تو با جشن جمشید ساغر بزن
بود زیستن شادمان زیستن — نہ اندر غم و رائگان زیستن

بہ کس چوں نہ نقشے دہد مردِ راہ — حیاتِ خوشِ او بود ہم تباہ

چو تنہا نزیبد کس بہ اقبال و ناز — نباشد خوشش بہ با اہلِ نیاز

مغاں را سزد مسندِ سروری — گزیدہ درِ دیر را چاکری

بیا راحِ اخلاص در جام کن — کرم را بہ دیر و حرم عام کن

زجامِ تو کو مستِ حکمت بود — شناسندۂ نبضِ فطرت بود

چو تبدیل و تحویل آمد محال — بکش جام و دیگر ز دوراں منال

سعادت کہ پیغمبرِ ایں در است — سوئے دیر ہر مست را رہبر است

گدایانِ ایں بارگاہِ رفیع — سلاطینِ اقلیمِ قلبِ وسیع

کرم ہا کہ از دستِ شاہاں بود — نہ با وسعتِ قلبِ ایشاں بود

خوشا میفروشان و دیرِ مغاں — کہ عام است بر خلق خیرِ مغاں

بخور مے چو از غیب پیماں رسد — کہ داند دگر کے بہاراں رسد

نہ باشد عوض قیمتِ وقت را — غنیمت شمر فرصتِ وقت را

لب غنچه را بین که وقت سحر — چو یکبار خندد نه خندد دگر
سر آید به یک خنده عیش دراز — نه گل را بود غیر یکروزه ناز
بود عارضی رنگ باغ جهان — نه پاید بهار گل و گلستان
مگر آن بهارے که از حق بود — نگارش ازان حسن مطلق بود
سحر دلکشا هست و پُر نغمه باغ — لب جو کجا ام گو پُر از مے ایاغ
بیا ذوق گر جلوه ناز کن — به ساغر مرا ذوق اعجاز کن
دما دم به گوشم رساند سروش — که صبح صفا هست ساغر بنوش
چه جوئی تو در دهر خیر و سکون — نه خیزد دوئی آید ز گردون دون
طلب وار از کس نه نقش وفا — که بخشد اگر خود نه بخشد خدا
نه بینی تو شبکور ئی این سپهر — که در روز هم گنبد شمع مهر (روشن کند ما)
زبیر ازل جوئے نور و سلام — که بخشید او چشم روشن به جام
محال است از کس قبول سوال — رحیم است یزدان و دیگر خیال

هم از شیرۀ و شهد و گلنارها — به هر تختۀ باغ خسروارها

ز بوی ریاحین معطر مشام — نسیم چمن مست و نازک خرام

چمن تازه از فیض ابر مطیر — بپوشیده سبزه لباس حریر

تبسم کنان غنچه خندان چمن — شگفته گل و یاسمین و سمن

همه شاهدان چمن مست ناز — بسیر آبجو وقف کوی نیاز

ز شبنم به گوش گل آویزه ها — دُر افشان به گلزار موج هوا

منقش همه زلف عنبر شمیم — ز گیسوی سنبل معطر نسیم

شمیم گل از گل برون تاخته — عنادل همه هوش در باخته

شکر خند طوطی به شاخ شجر — زند زخمه بر سینۀ هر ثمر

رسد هر دم از وی ترب الفتوح — به گوش گل آوازۀ الصبوح

خوش الحانی طوطی و بلبلان — دگر از دم قمری نغمه خوان

گسترده فرش زمرد بهار — بخوابیده سبزه لب جویبار

ز لحنِ طیورِ خوشش آوازها — به سازِ طرب گوش را سازها

به کوکو همه قمریاں نعره زن — به یکتائیش راست سروِ چمن

به حق سِرّه فاخته نغز زبان — ز هر صوت اِنّی اَنَا اللہ عیاں

ز هر موجِ آواز و از هر سکوں — ترا و د اَنَا رَبُّکُم فَاعبُدُونِ

بیا و مرا ده شرابِ خلوص — که تابد به جام آفتابِ خلوص

به هر جلوه باشد مرا آں نگار — خلیل و انیسِ دلِ بیقرار

نه از غم دگر سینه چاکم بود — هم او جمله در روح و خاکم بود

شبی می شنیدم که آمد بگوش — به بیں جمله لیلا و باز آ به هوش

همانا دریں دیرِ کهنه رباط — مصیبت بود محملِ هر نشاط

چو مجنوں توی با ثبات و یقیں — برافگن مرایں پرده لیلا به بیں

زباں برکشد خار و گو یه بلند — که باشد بس من محملِ ارجمند

صدا خیزد از خانهٔ انگبیں — که در نیش نوش است ای نازنیں

ز سختی میندیش و در سعی کوش | که هر مشکلی گردد به حق تو نوش
مع العسر یسرا چو گفته خدا | نباشد یکی نیش بی نوش‌ها
بود قدرتِ مطلقه شانِ او | بخواهی مگر حسبِ فرمانِ او
اگر فضلِ خاصش شود دستگیر | ترا بی طلب هم رسد ناگزیر
نه از خود بود کس سرافراز نیست | مرا این جمله موقوف بر فضل هست
بیا و مرا کن تو باده به جام | برو هیچ توازناهرا را السلام
آمین

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بیا ساقیا گرد هیچ زوال بیار | به ساغر مرا رو هیچ رنجش بیار
بده جام و بیرون ز هوشم آورم | به مستی بکوشم و در هوش آورم
شرابِ ازل در خم و جام هست | مرا آنجا که می هست اکرام هست
چو حاصل ترا این تقدم بود | شرف دیگری را تو اقدم بود

بیا دیده راح توحید ذات — به عالم رسان مژدهٔ نجات

گذشت آنچه بگذشت و کن قدر حال — تلافی ما فات باشد محال

و گر رنج ماضی نه در دیر کن — کنون هرچه ممکن بود خیر کن

بیا رَد وقت از محالات هست — محالات خود عالم ذات هست

[والہی ۱۲]
نه بوده چو غیر خدا در ازل — همه از کجا آمد ای خوش عمل

بیا در وجود از خدا آمدیم — بنازیم خود از کجا آمدیم

چو جمله بود جلوهٔ آن نگار — نه فانی بود هیچ شے زینهار

ز شانے به شانے رود آن غیور — ترقی پذیر است هر دم ظهور

ز دست تو چون جام همت خوریم — ازین ارتقا خوش نصیبے بریم

میادا که در سعی و کسب مراد — دهی وقت از غفلت ما بباد

بده جام و از خواب بیدار کن — ازین بیخودی ها تو هشیار کن

من از استحاله نه ترسم گهے — که هر بار آرد به قرب شهے

بیا امروز مامور و آمر یکے است   نه در وحدت حق گمان و شکے است

توام راح تصدیق در جام ده   خیالات و اوهام یکسو بنه

اگر لب کشاید به فریاد نے   لبیتم تو بکشاے بر نام حے

به پرواز گیتی نواے بزن   دل مردگان را صلاے بزن

دمے زن که این خاک طیران شود   تن مادی عالم جان شود

تو باشی مرا در بقا به وجود   که غیبے نماند دگر جز شهود

همه روح یزدان جهان دمبدم   همیں روح روح القدس باشدم

چو تخلیق وجودم ز عیسی ازست   بکوثر سرشتند خاکم نخست

هم از جوے شهد و هم از جوے شیر   گلم را بمے ناب کردند خمیر

برآوردم آیے ز تحسین قدیم   لبم از ثناے ذات قدسی کلیم

به پیغام آموزی جبرئیل   زبانم بشستند از سلسبیل

بیا چون یکے نظم زیبا آدمی   بکار یشان جمله خیر آدمی

بده روح و در روح مرا قوت دِه | مئے لعل در جام یاقوت ده
بیا یاد دارم ز صبحِ ازل | مرا ہست مے داروئے ہر علل
بہ ستم چو ایں کار بنہادہ اند | کلید درِ میکدہ دادہ اند
کہ چوں خندہ صبحِ مصفا زند | جہانے بمن جامِ صہبا زند
شرابِ شفق در خمِ آسماں | چہ ارزد بدیں بادۂ ارغواں
کہ در جامِ تو عالم افروز ہست | شبے تا رہِ ہر کس ازاں روز ہست
بیا تا بہ تو ساغرے زنیم | نہ بر دست کہ بر نغمۂ نے زنیم
کہ سرخوش دراں بزمِ شایاں روم | بہ رقص آئیم و پائے کوباں روم
بیاور بہ ساغر مرا بادہ ریز | کہ ایمن نشینم من از رستخیز
شرابم وجود و حیاتم شراب | چہ سلطان بخواہد گزیں خراب
بیا دہ ہماں روحِ اشراق را | کہ بینم بہ تقیید اطلاق را
بہ پیمانۂ مجیدنہ ما را شراب | ہو اللہ یرزق بغیر الحساب

بیا کز جہاں مے بہ پیمانہ زن　　　که بیرون ز پیمانه دارد وطن

خوشا جام و راح تو اختر فروز　　　دلم را ازاں نور جاں برفروز

طالع ۱۲

بیا آب آتش خواصم بیار　　　وزاں نار گلزار خاصم بیار

که هر چند تشنه دهاں آمدم　　　نه از خود ز پیر مغاں آمدم

قدم کوی تو امیدوار　　　تو بر دار ما از تلطف کام براند

محبت چو پیدا کند رستخیز　　　ز هر با نقش مے ستاند چیز

شرابه ۱۲

به درگاه تو با ادب آمدم　　　ز دست تو ساغر طلب آمدم

بیا از شتابم مشو سرگراں　　　ازو [illegible] بخواں

خدا مید هد در تو روح قدیم　　　تو در جام ما ریز راح کریم

چو ساقی توی یار تا خیر چیست　　　ازیں خوشترم حسن تقدیر چیست

به جامم تو پیمانهٔ ناب را　　　ز خورشید افروز مهتاب را

بیا کز دریں کهنه دیر مجاز　　　بده تو بنو جام و جانم نواز

همانا درین دور بزم سپهر — ندارد شراب وفا جام مهر

ز خورشید گردون چه خیز آیدم — خوشا جام کز سوی دیر آیدم

نه آبی دهد چون بکار آسمان — مرا جوی باده به از کهکشان

بر آن در که آرند مستان هجوم — ندارد به یک قطره می این نجوم

بیا مطربا گرچه کار آیدم — پیاله پر از می بسیار آیدم

نویدی بسازد ز جم مغان — کند تازه جان خراباتیان

ثریا به شبها چو خوشه ببند — سحرگه از باده نوشد دهد

زنم بوسه با خوشهٔ تاک را — که شادی دهد جان غمناک را

بیا مشتری بر فلک روز میر — مگر ره نبرده که سوی دیر

بخواند فلک زهره را خوش گلو — مگر نغمهٔ یاران خوش نغمه گو

بگردید ساغر آفتاب — خم چرخ گردان ته ریز شراب

نگین بر فلک جام احمر زند — مرا نیز باید که ساغر زند

بیا و شراب حیاتم بیار   ز یزداں تو بہ نجاتم بسیار

کہ رحمت ز خلاقِ اعظم توئی   خطا پوش رندانِ عالم توئی

بیا تشنہ ساغرِ مُل منم   کہ بے تو خزاں دیدہ بلبل منم

چو در کوچۂ زلفِ تو بار نیست   بہ گیسوئے سنبل مرا کار نیست

بیا و صراحی پُر از مُل بیار   بہ گوشِ جہاں بانگِ قلقل بیار

مرا باد و زلفت نگاہے ست و بس   بہ زلفت کہ سنبل گیاہیست و بس

بدہ جام و فرصت مدہ رائگاں   کہ یک قطرہ ئے قیمت ہر دو جہاں

چمن ہا اگر بشگفد صد ہزار   خزاں را شود نذرِ دم خار زار

دراں دم کہ ایں باغ ویراں بود   بیا از تو روئم گلستاں بود

فَمَن یُجَہِّد چو بخشد اثر   لَہُم مَا یَشَاؤُنَ آرد خبر

تو محبوب و من قیسِ لیلا نشاں   ہمیں است تقدیر پیرِ مغاں

بیا و دگر سازِ عشرت بجوے   کہ آمد ہماں آب رفتہ بجوے

بدستِ تو چوں جام بنہادہ اند　　ز دستِ تو دادند چوں دادہ اند

چو رخ سوئے کوئے تو بنہادہ ام　　بہ حکمِ تو در بستہ استادہ ام

مگو باز گو نیم بہ اہلِ قبول　　کہ خاکے درِ تست تاجِ قبول

سراپا چو عشقش بیجانِ من است　　نہ اکنوں زبانم زبانِ من است

بیا و بگو از سبو رازہا　　ز گنجِ حقیقت بدہ سازہا

بہ روئے من از بادہ غازہ بیار　　ز دیمِ بشاراتِ تازہ بیار

جہاں را بہ گلگوں بہ جامم نگوں　　فشانم چو بر خاک خندد چمن

ز لوزش ہم از کفر ظلمت رسد　　ز ہر قطرہ اش آفتابے دمد

توقف نہ ورزد چو ناشاد و شاد　　بیا بہ کفم بنہ تو جامِ مراد

بہ ہر دو چو یکساں جہاں بگذرد　　جہاں بہ کہ خوش با مغاں بگذرد

زمانہ نہ رحمے کند زینہار　　مگر رحم آرد خداوندگار

بیا چوں پئے لطف جنبد توئی　　مرا آں رحم دالیں وسیلہ توئی

بیا و نظر کن به باغِ دلم — که فردوس زاید ز داغِ دلم

بیا آزمودم جہاں را بسے — ندیدم چو مستِ تو سرخوش کسے

بسے مدعی ہست و در امتحان — ندیدم وفادار کس در جہاں

بیا و گدائی خدا را بگو — تو خود از زبانِ تو ما را بگو

کہ تا بنظیرِ تو برسد بکام — علیک الصلوٰة و علیک السلام

آمین ثم آمین

بسم اللہ الرحمن الرحیم

بیا ساقیا روحِ راحم بیار — وزاں روحِ قوتِ صباحم بیار

چو ریزد سحر بادهٔ لالہ فام — تو آں راحِ روح القدس کن بجام

کلامے کہ بے لب بہ گوشم رسد — ز حق مژدهٔ تا بگوشم رسد

چو در خم بجوشد شرابِ فتوح — سرِ خم زند بانگ یا السبوح

نه زبید دگر بعد ازیں انتظار — سپیده دم آمد صبوحی بیار

مغنی بگو با دف و چنگ و نے — که اردی بهشت است و بگذشت دے

بهاراں رسید است و از جوش گل — به کیفیت و وجد هر شاخ گل

به شکرانه ها تر لب جویبار — گل افشاں به ذکرش زبان هزار

اشاره کناں سرو سوئے خرد — اَلَا قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ صَمَدٌ

شجرها به نشو و نما هم سبق — به وردِ اَعُوْذُ بِرَبِّ الْفَلَقْ

ز ازهار هر برگ را بر زباں — سَلَامٌ عَلَی الْمُرْسَلِیْن بر زباں

کشوده دهن غنچه ها در سپاس — اَعُوْذُ بِرَبِّ به لب تا به ناس

به شهد شجرهاؤ و اثمار باغ — ز آلاء [illegible] فراغ

زند طعنه گل خار ها را کنوں — لَکُمْ دِیْنُکُمْ اَیُّهَا الْکَافِرُوْن

همه هر چه در تخم دهقانِ فیض — همان رستنی هست از کانِ فیض

ثمر فضلِ او رهنمونی کند — که خوبی عیاں در زبونی کند

چه سنجد کسے جود پروردگار — مر این فضل خاص است ساغر بیار

ز فیض گل و سنبل و یاسمن — هوا مشکبار است و خوش تر چمن

چمن مست و نغمه سرایان هزار — ترنم ز موج نسیم آشکار

بهار است برخیز و ساغر بگیر — خزان را دگر خاک بر سر بگیر

سپاسش بگو با دل خواسته — که پیراست این باغ آراسته

به تمجید او سرنگون شاخ گل — که سر بر فلک می کشد کاخ گل

زند هر دم غنچه در سینه جوش — الم نشرح از غیب آید به گوش

بکوے خرابات از سوے گل — روان کاروان هر دم از بوے گل

به شب چشم نرگس درین قافله — بخواند تهجد به نافله

ز تسبیح برگ و گل و شاخسار — فسبحان ربی العظیم آشکار

همه شاخ گلها صحیفه بدست — و اوراق شان را ز حمد است

دل از ریب غنچه تهی ساخته — بلے گفته و در شکر پرداخته

نسیمِ صبا خوش به عالم برد — ز بویش مشامِ جهاں پرورد

دماغے که پاشنده سودا ورد — به عطر و گلابش فرود آورد

هر آں کو که گل را ندیده عیاں — ز بوئے خوشِ او بیابد نشاں

شبے پرده ادراک در ذاتِ او — به حیرت تماشا ز آیاتِ او

بلا را چو او مائلِ رو شود — خزاں خود بهارِ مخلّد شود

بد و نیک جمله مراداتِ اوست — نظامِ همه از اراداتِ اوست

ز احکامِ او سر نتابد کسے — که جز او به عالم نیابد کسے

ز بینی وجودے که منظور نیست — نباشد یکے آنکه مامور نیست

چو تصدیقِ ایں امر حاصل شود — هر آں فرد او لوالامر کامل شود

هر آں کو به دستش مے و ساغرست — هم او آیهٔ رحمتِ داور است

بیا چوں بهارِ مقدّر رسید — گل و لاله را مے به ساغر رسید

به گوشم رسید شورِ مرغِ سحر — که برخیز و فرصت غنیمت شمر

نہ بینی تو جوشِ گل و لالہ زار — یکے نشنوی تو خروشِ ہزار
مؤذن کہ خیرٌ مّن النوم گفت — بگوشِ تو صد سلکِ گوہر نسفت
کہ زیں خوابِ شیریں تو بیدار باش — زغفلت بروں آئے و ہشیار باش
نہ برگشتنی صرفِ اوقات ہست — محالات یکسر محالات ہست
دریں رہ اگر ابتلائے رسد — نہ از یادِ گر جز وفائے رسد
بلا را کنم قید در بندِ شکر — کہ ہر صبرِ تلخ است بے قندِ شکر
کسے را کہ بر شکر باشد قرار — چو نارسے بیابد شود لالہ زار
بیا تا بہارِ دگر آیدم — زمانِ غم و رنج سر آیدم
بہ حکمِ ازل مے پرستی کنیم — بروئے تو بینیم و مستی کنیم
بیا طوطی و قمری و بلبلاں — بہ شاخِ گل و سرو نغمہ زناں
بہ گلزار نغمہ سرایاں ہزار — لبِ جوئے رواں بر لبِ جوئبار
بیا طائرانِ چمن زیرِ سرو — خراماں بہ طاؤس و کبک و تذرو

چمن ها که پر نغمه از بلبل است | ز رندان خوش نغمه خود غلغل است

گل و لاله و ارغوان را مدام | تر از غیب دادند در دست جام

تو هم تا توانی به مستی بکوش | چو فرصت دهد دست ساغر بنوش

بنوش و بنوشان مر احباب را | نه بر کس تو مسدود کن باب را

بکف ساغر خود نهاده مگیر | در میکده را تو بکشاده گیر

چو در کار خود رحمت باری است | مر این فیض تا یوم دین جاری است

همانا که این گنبد زرنگار | نه دارد به جسم باده اعتبار

فروزنده ماه و خورشید و نجم | که گردانده ابلیس را زو به رجم

محافظ بود بنده خویش را | ز پا افگند هر بد اندیش را

چه باک از مخالف بود روزگار | رها کن غم دهر و ساغر بیار

چو لغزش به مستی بود ناگزیر | چو دستت رسد دست افتاده گیر

تو دستت مده تیغ از غنیمان مدار | که دستت دهد دست پروردگار

به بخشش بکوش و به نرمی گرای　　به بخشائے تا بر تو بخشد خدای

چو از ناصیه او کشان می برد　　چنان میروم کانچنان می برد

به حدے که نه دست او اختیار　　چو زان حد گذشتیم ساقی بیار

بیا مژدۂ کامگاری بده　　به جامم پیے رستگاری بده

چو باشد بدو گشت چنبان چنین　　به جامم چه ریزد مرا چه ازین

بیا تا کنم فکر باطل رها　　نبیند تنیم از کس به گیتی وفا

به غم اندر دل خرمی ساز کن　　به دردم دو دیده یکے باز کن

به دنیا اگر چون غم از آن شور رسد　　که زان سو رسد هر چه نیکو رسد

چو در رحم مادر سعید و شقی ست　　دگر فکر کردن همه ابلهی ست

چو سہوے رسد از کرم رو متاب　　خطا اجتهادی بود هم ثواب

چو یحییٰ به گریه مناجاتیان　　چو عیسیٰ به خنده ترا باتیان

مر این اختلافات هم حجت است　　که اعمال موقوف بر نیت است

بیا تا بہ میخانہ ساغر زنیم   صلائے ہم از راحِ کوثر زنیم

چو اقرارِ توحید یزداں بود   بہ یزدانِ کہ آنکس مسلماں بود

بیا دَورِ مصلحت باز کن   بہ دورِ جدید آشتی ساز کن

یہودی بود یا نصاریٰ بود   خدا را کند آں خدا را بود

چو از حسنِ اعمالِ خود راجی اند   بگویند زاہد ہمہ ناجی اند

بزن جام و از دل ببر شر کسانا   دگر ہرچہ خواہم کنم با خدا

بود راستی حفظِ حق درمیاں   حقوقِ خدا و حقوقِ جہاں

چو با عدل و نصفت برآرد نفس   نہ مائل بود کس بہ آزارِ کس

چو اسلام زینگونہ گردد عیاں   نہ یابی دگر کافرے درجہاں

چو با راستی فکرِ انسب کنیم!   چہ حاجت کہ تبدیلِ مذہب کنیم

ندارد چو کس قوتِ اجتہاد   بود ترکِ مذہب براے فساد

چو داعی طلبگارِ شہرت بود   چنیں کس ہم او را ضرورت بود

چو اجماعِ قوّت بود مقصدش — نه دیگر بود فکرِ نیک و بدش

ازین گونه یک قوم پیدا کند — بدین زور خود را هویدا کند

حیدر ۱۲

چو نیّت بود خیر این هم خوش است — محبّت بود بیش یا کم خوش است

گرفتم ز افرادِ عشاق نیست — همین بس که او دور و قزاق نیست

رباید ز دل غفلت و نوم را — به اصلاح رو آورد قوم را

چو مامور از حکمِ فطرت بود — مرآنکس نبیّ جماعت بود

بیا و بده آنچه در جامِ تست — به هر مذهبے روحِ اسلامِ تست

کسے کو که با عدل و توحید هست — بود گرچه از جمعِ رندانِ مست

بدین حُسن او را حضوری بود — نه خود ترکِ مذهب ضروری بود

که بے اجتهاد و خلوص و وفاق — بود ترکِ مذهب دلیلِ نفاق

همین عدل و توحید خود نافع است — که مذهب نه اسلام را مانع است

بگویم گنه چیست در راهِ خیر — کم و بیش ازو آید از دیر

گوارا نباشد چو بر نفسِ خویش ! — چرا زاں کنم غیر را سینه ریش

منادی همیں حکم را نادی است — دگر در جهاں جمله آزادی است

بیا چوں توئی رحمتِ عالمین — همین است اسلام و راهِ یقین

تو بهرِ نجاتِ جهاں آمدی — ازاں روشِ مرسلاں آمدی

مریدِ فقرا باش و شیخِ حرم — به رقص اندر و پاے کوباں هم

که شاید حقیقت برادر رنگِ ناز — به جلوه در آمد به ذکرِ مجاز

کسے کو دریں انجمن پا نهد — هم از کفر و اسلام بیروں جهد

کلامے که بر اهلِ دل ریختند — به شهدِ محبت در آمیختند

مگر آنچه آورد قرآنِ پاک — بود برتر از جمله اے جانِ پاک

بریزاں مے خوش به جامِ مدام — به روحِ تو از ما هزاراں سلام

آمین ثم آمین

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

بیا ساقیا جشنِ جم ساز کن — گل آمد درِ میکدہ باز کن

بدہ آں مے خوش کہ آب آورد — رخم چوں رخِ خود بہ تاب آورد

جلالِ تو در بزمِ جانم چو روز — فروزاں کند شمعِ گیتی فروز

لبِ شوق چوں نے بہ کار آورد — نویدِ ازل صد ہزار آورد

کلامے رسد زاں کلام آفریں — کہ خیزد ز لبہائے جام آفریں

خُمِ چرخ و خورشید را ہم بہ جام — شرابِ شفق ریخت ہر صبح و شام

چو بادہ بہ تسنیم و کوثر دہد — بہ ہر چشمِ مست ساغر دہد

شفق را در آتش نہد لعل را — دہد راحِ احمر لبِ لعل را

بہ شکرانہ گل را لب تر دہد — کہ در دست ہر شاخ ساغر دہد

سرِ زلفِ سنبل بہ کار آورد — کہ بادِ چمن شکبار آورد

ہم از عکسِ حسنش مغاں را مدام — حلال آورد روحِ راحِ حرام

چو در جامِ روحِ مصفا دهد — مرا ز وحی و الہام و القا دهد

چو بر اُمِّ موسیٰ رسد وحیِ حق — ز انکار هرگز نه خوانم سبق

خوشا ساقیِ جامِ عهدِ الست — که جودش نه بر جانِ کس ختم هست

دگر هر چه از وحی آید پدید — بگیریم و خوانیم هل من مزید

ز رحمت کسے را چو ساغر دهد — هم از وحیِ خود بهره اش در دهد

چو هیزم ز آتش شود شعله زار — انا النار گفتن بود سازگار

بود حاملِ وحی ز نیسان لبے — که نارِ مجرّد ندیده کسے

چو در عشقِ او خاک گردید کس — صدائے نه برخاست از و باز پس

بده روح چوں روحِ اعظم توئی — که جانم توئی جانِ عالم توئی

به درگاهِ تو روسیاه آمدم — بده مے که از غم تباه آمدم

ز راحِ کریمم برافروز جام — بود عذر مقبول عند الکرام

علاجے کن از بادهٔ آفات را — ببر از دلم رنجِ مافات را

به چندین هوس کے شکیبد کسے — که دنیا به زینت فریبد بسے

تو مردانه برخیز و جامم بده — پئے استقامت به کامم بده

بیا جز تو ام دستیاری مباد — ز غیر تو امیدواری مباد

بتعظیم خاصانِ این بارگاه — مرا حسنِ ظن در حقِ شان گواه

مگر جز تو چیزے ندارم ز کس — بیا و مرا خود به فریاد رس

بیا تا دمد از رخت صبحِ نور — که از غیب آمد نوید سرور

که ایام گل آمد و دورِ مے — زند خنده هر جام از لطفِ مے

بیا و دگر خرمی ساز کن — به ساغر مرا روحِ مے باز کن

چو عید آمد و رفت ماهِ صیام — خوشا صبح و راحِ شفق گون به جام

کجا جشنِ جمشیدِ عالی تبار — کجا بزمِ کیخسروِ نامدار

بده جام و دریاب عهدِ شباب — که وقفه ندارد جهانِ خراب

ز غم کعبه خورنے سر دیر کن — بیا تا توانی همه خیر کن

به طرزِ نوی بزم را ساز ده — کهن باده در جامِ نو باز ده

چو زینگونه بخشی تو آبِ حیات — قلم برزنم بر سرِ کائنات

جهاں را چو حادث شدن اجنبیست — خیالِ جهاں درمیاں حاجبست

بیا در مئے آتش افگن بیار — که سوزد وجودِ همه غیرِ یار

چه خیزد ازیں جهدِ بیحاصلے — زنم دست در دامنِ مقبلے

مرآں مقبلے کو به فیضِ عمیم — صلا گوئے رندانِ عهدِ قدیم

بیا چوں دریں بزم ساقی توئی — نگهدار آں جام باقی توئی

ز دستِ خودم بخش جامِ شراب — که در بدرِ من دیده ام آفتاب

خوشا مے که از دل ملالت برد — متاعِ هوس را به غارت برد

بیا از ازل خوش نوائے بگو — ازانّی اَنَا الله صدائے بگو

بیا راحتِ جانِ مستاں بیار — نسیمے ازاں راهِ ریحاں بیار

به پیری نوید جوانی بگوئے — دگر مژده مَن لَدانی بگوئے

بخندہ در آور لبِ جام را — گلہ ختم کن جورِ ایّام را
کہ ہر رند دلشاد خواہد شدن — خرابات آباد خواہد شدن
مئے لعل و آرامِ جانم بیار — زلعلِ تو روحِ روانم بیار
بیادِ زبوئے تو جانِ دگر — کہ ہستی تو از بوستانِ دگر
بیا تا بہم ساغرِ جم زنیم — سپاسے بگوئیم و پیہم زنیم
ہماں مے کہ مستش خراباتیاں — ہماں مے مریدش مناجاتیاں
ہماں مے کہ بانگِ الستم دہد — ہماں مے کہ از غیب دستم دہد
ہماں مے کہ تدبیرِ پیری کند — چو از پا فتم دستگیری کند
ہماں مے کہ روح الامین جامِ اوست — ہماں مے کہ وحیِ خدا نامِ اوست
ہماں مے کہ کیفش جمالِ صمد — ہماں مے سرورش نشاطِ ابد
ہماں مے کہ از حق بہار آورد — نہ آں مے کہ رنجِ خمار آورد
ہماں مے کہ آبش زبحرِ جمال — ہماں مے کہ تابش زمہرِ جلال

خوشا بادهٔ و جامِ یاقوتِ لعل   که ما را در آتش فگنداست نعل

بیا تا درِ کامرانی زنیم   به پیری دَم از نوجوانی زنیم

زیں دور و ہنگامۂ رستخیز   تو برخیز و در جامِ ما باده ریز

که رنج است از خود خبر داشتن   دل از ہوش بایست بر داشتن

بیا اے مرا تنگ در بر بگیر   به زنده دلی گوش و ساغر بگیر

چو مستم کند چشمِ جادوے تو   نمازے کنم در دو ابروے تو

بده جام و بنما رخِ خوب را   که بینم در آئینہ مطلوب را

بیا چوں مغاں را تو پیر آمدی   به عفو و عطا بے‌نظیر آمدی

بیا و ز دیدارِ خود شاد کن   ز مستانِ مے دیر آباد کن

خوشا مے که ناموسِ اکبر بود   ہم از عکسِ لعلِ تو احمر بود

کشد چوں جہاں بر مغاں تیغِ تیز   تو بشتاب و خونِ صراحی بریز

چو بحرِ حوادث شود موجزن   تو ساقی مرا در یمِ مے فگن

که از باده غسلِ طهارت کنم — سپس میکده را زیارت کنم

چو بینی زبونی به دستانِ خویش — بیا هم بده زیرِ دامانِ خویش

که هر صبح در ظلِّ گیسوی تو — کشائیم ما چشم بر روی تو

چو از غصه بر ما زند روزگار — بزن جام و ساقی و دار شرن آر

بده زان خُمِ صدق راحِ حیات — که از جانب جُستیم به کوی ثبات

به هر جلوهٔ شیدای آن گل منم — به هر جا که گل هست بلبل منم

شبم را ز رویت چو کردی نوروز — هم از نورِ باده دلم بر فروز

بیا راحِ وجدان ایاغ بکن — مرا هر نفس روح پرور بکن

چو بر دل نهد سوزشِ هجر داغ — تو از آتشِ تر (می مرا) کنم تر دماغ

بنوشان همان باده جانفزای — که زان زلفِ مشکیں بود مشک سای

به آهنگِ نی نغمه ساز کن — به مطرب بگو قول آغاز کن

بهاران رسیدست رودی بزن — گذر از سرِ دی سرودی بزن

که اردی بهشت است و هنگام گل — خوشا مستی و گردش جام مل

بنه بر کفم زود جام شراب — که الانتظار اشد العذاب

لب جویبار است و ابر بهار — هوای خوش و سبزه و لاله زار

چو رنگ طرب جلوهٔ گل گرفت — چمن تا چمن بوی سنبل گرفت

صراحی رفیق است و ساغر انیس — مغنی غزل‌خوان طرب هم جلیس

چو واجب بود جوش را اعتدال — سکونم بیاور تو از ضبط حال

که هر چند از نیک و بد بگذرم — ز خود بگذرم نی ز حد بگذرم

بیار راحِ سوزِ دل به پیمانه کن — ز افراط و تفریط بیگانه کن

چو هر قوتِ نفس از حق بود — دگر ترکِ شان کفرِ مطلق بود

بیا تا خزان را بهار آورم — عطایای حق را به کار آورم

بیار راحِ تعدیل در جام کن — بهر قوتی کامل اکرام کن

بیا و خوشان که مستقبل شویم — بکوشیم و انسان کامل شویم

چو معلوم از علم بینم صریح / مسکّن شود اعتقادِ صحیح

یقین است آرام و تغذیۂ دل / جز این نیست داروی تسکینِ تاب

مرا کار با غیرِ اسلام نیست / کہ در نفس و دل زنگِ اوہام نیست

ولے از تعصّب نہ رانم نفس / کہ اسلام توحید و عدل است و بس

ہر آں کو کہ این را مقلّد بود / مسلماں بود ہم موحّد بود

بیاور بر یزداں ہماں مے بجام / بروحِ تو بادا ہزاراں سلام

آمین ثم آمین

بسم اللّٰہ الرحمٰن الرحیم

بیا ساقیا راحِ خرّم بیار / بریزیم غم داروی غم بیار

چو خورشید روشن کند بختِ روز / ز خورشیدِ مے طالعم برفروز

ز فیضِ سحر چوں بخندد چمن / دہد لطفِ تو جامِ خنداں بمن

دریں دہر کس را چہ باشد اماں — کہ جز جبر کارے ندارد جہاں

بیادہ ہماں جام حسن شعور — نہ دیگر فریبد متاع غرور

اگر سعیٔ در مسلک رب کنیم — پئے نفس خود ترک مطلب کنیم

طلب چوں نباشد چہ غم بعد ازیں — کہ خود لفظ مطلب بگوید ہمیں

یعنی طلب مدار ۱۲

بیا و چہاں شو مرا چارہ ساز — کہ جز تو نباشد بہ دیگر نیاز

بہ قہر دیہ مہر و بہ نفع و ضرر — رضائے تو مارا بود جلوہ گر

بہ ہر برزخے صورتے دادہ اند — خواص جداگانہ بنہادہ اند

نماند یکے شکل اندر میاں — مگر وجہ حق ہم نہاں و عیاں

ز دے ۱۲

عجب پیر زال است دنیا مگر — کہ زیبا عروس است اندر نظر

بیا و بدہ جام و دل شاد کن — ز مکر جہاں جملہ آزاد کن

کسے راہ نہ پرسد کسے در جہاں — ازیں فرقۂ باطلہ الاماں

چو حاجت روا ہست او خود بہ دیر — بود لاجرم شرک و راک غیر

بسے مدعی ہست و در امتحاں ‌‌ ‌ ‌ ‌ نہ یابی وفادار کس در جہاں

کہ رحمے بہ عجز و فقیری کند (احتیاج ۱۲) ‌ ‌ ‌ بد و نیک را دستگیری کند

چو کامل بود ذات پیر مغاں ‌ ‌ ‌ بحق کسے نے برم ایں گماں

بہ اکرام ذاتش نہ ہرگز شکے ست (باری تعالی ۱۲) ‌ ‌ ‌ بد و نیک ہر دو بہ جودش یکے ست

چو کس را قوت از مغاں میدہی ‌ ‌ ‌ مراز حکم پیر مغاں میدہی

چو رندے ز تغیرش تقاضا کند ‌ ‌ ‌ نہ ایں شرک ہرگز گوارا کند

(مذہب ۱۲) یحببکم اللہ اتبہ حبا نم تولی ‌ ‌ ‌ کہ مختار پیر مغا نم تو ئی (محبوب ۱۲)

چو حکم ازل کار رندی بس است ‌ ‌ ‌ بدل اتباع تو مارا بس است

چو لطفش بود دار دیے ہر مرض ‌ ‌ ‌ بد و نیک را او دہد بے غرض

بگشتم بہ دہر آزمودم بسے ‌ ‌ ‌ بدیں فیض عامش ندیدم کسے

بہ دعوائے باطل ہمہ اوست ہست ‌ ‌ ‌ ندارد عدو و دوست را دوستست

کسے نیست جز ذات پیر مغاں ‌ ‌ ‌ کہ ہم ناکساں را کند کامراں

ہم او بے ریا میدہد بے شمار — نبیند ہم او غیرِ خود زینہار

کسے کو کہ کامل بہ فیضان بود — ہم آن ذات در شکلِ انسان بود

بیا ہمراہِ اے تو مرغوبِ ماست — کہ ذاتِ تو محبوبِ محبوبِ ماست

چو او صدرِ عالم ترا آفرید — بہ مہرِ تو باشد شقی و سعید

بدہ بادہ تا یابم از غم خلاص — توئی مرکزِ این عنایاتِ خاص

ہم او خواستہ تا وسیلہ شوی — مر انعامِ او را تو حیلہ شوی

چو خواہد کہ از خود وظیفہ دہد — ہم او جامِ جم بے وسیلہ دہد

نہ ہرگز شود ختم فیضانِ عام — کہ باقی ست این سلسلہ تا قیام

کسے را کہ این فیض حاصل شود — شناسد ترا باز کامل شود

تو ہم گفتہ بر نہان و عیان — صمد نیست جز ذاتِ پیرِ مغان

چو خواہد کسے را دہی جامِ عیش — مبدل شود غم بہ ایامِ عیش

چہ لطفش نہ بر رحم اشارت کند — کہ باشد کہ کس را شفاعت کند

ازاں رو کہ بخشد مغاں را مزید   تراز رحمتِ عالمیں آفرید

بب ۱۲

کہ برگشتۂ تو ز راہِ کرم   کند محو و اثبات بر لوح ہم

لوح محفوظ ۱۲

بہ اثباتِ اکرام ربِ وَدود   اگر ایں نہ بودے دعا ہیچ بود

بیاور ز راحِ یقیں شاد کن   ہم از بند اوہام آزاد کن

بہ جامم کن آں روحِ تریاق را   کہ آب آورد حسنِ اخلاق را

بیا تا بہ پائے تو سر بر نہم!   تو از لطف بر دست ساغر نہم

م اضافی - نہ - مرا

بمستی چو از خویشتن بگذریم   بہ روئے تو بینیم و وجد آوریم

بیا اے نیازم ہمہ سوئے تو   جمالِ ازل ہست در روئے تو

چو جز عشق دیگر نہ کارم بود   ہمہ نوعِ انساں نگارم بود

بہ حیرت امیدم مگو ہم بس است   ز قہرِ تو از تو پناہم بس است

چو طفلے کہ در غصہ و پُر خطر   جز آغوشِ مادر نہ جوید دگر

بیا و مرا ارجِ رحمت بیار   ہم از غیب پیغام عشرت بیار

ز خلقِ عظیم تو راحت بده | تو برا اعتدال استقامت بده

که هستی تو پیرِ مغان را رسول | چه داند ترا هر ظلوم و جهول

به آزادگان رَه چو بکشادهٔ | ز وقت و محل هم نشان دادهٔ

بیا چون سراید به گلشن هزار | بها را رسید است ساغر بیار

می‌سراید ۱۲ بلبل ۱۲

زبر خوان نویدے سروشم دهد | دگر مژدهٔ تازه نوشم دهد

فرشته ۱۲

بگوید مرا روح در گوشِ دل | نه از غم نشینم دگر مضمحل

روح القدس

به وجهے که در دل مرا می‌رسد | نسیمے ز لطفِ خدا می‌رسد

ز دستِ تو مے رحمتِ داور است | که لا تقنطوا بر لبِ ساغر است

بیا و تو مے ریز در جامِ من | شرابے که دارد سبو در دهن

چو خندد سحر جانم آباد کن | تو از خندهٔ جام دل شاد کن

می‌خندد ۱۲

بیا و ز فریادِ رندان مرنج | که دنیا است یکسر سرائے سپنج

نه رفته یکے دیگرے می‌رسد | خوشا او که ساغرے می‌رسد

نشاط آورد یا توقف کند — رواہست آنچه تصرف کند

ہمانا چو فرصت دہد روزگار — به شکرانه پرواز و ساغر بیار

نه جز مے برآریم ما یک نفس — بمستی بکوشیم و جوشیم و بس

چو عجز و مناجات کار من است — مرا این ہم بدست نگار من است
خدا ۱۲

چو خواہد که مقبول و شاداں کند — مرا بر در خویش نالاں کند

موفق ہم او ہست و فریاد رس — ہمه فضل باشد ہمه فضل و بس
توفیق دہندہ ۱۲

ز امرش بود جمله نیک و زبون — وهم یفعلون کما یؤمرون
و ایشاں ہمی کنند چنانکه حکم داده می شوند ۱۲

بیاور به جامم تو باده بیار — اگرکم بخواہم زیاده بیار
طلب دارم ۱۲

ز تو ہرچه خواہم خدا را ببخش — علی قدر لطف تو ما را ببخش

بیاور رہا کن پس و پیش را — ببینیم بنگر رحمت خویش را
ترک کن ۱۲ — ببینیم ما ۱۲ ببین

به ساتگینی آمده چوں کسے — بجای تو چوں تو نه آمد کسے
ظرفی دیگر ۱۲ — قسم بجای تو ۱۲

بیاور مرا تنگ در بر بگیر — ہم دل گرفته تو ساغر بگیر
رنجیده ۱۲

بنوشان بجان بادهٔ ناب را — که فیضے رسد جمله اصحاب را

مدامم ز لطف تو کن شادکام — به روح تو از ما هزاران سلام

الهی به حق رسول کریم — بکن شاد ما را به فضل عظیم

همه امر تائید تو یار باد — ز هر شر و زهر غم نگهدار باد

مرا در همه وقت دنیٰ کمال — مددگار باشی تو از ذو الجلال

آمین ثم آمین

بسم الله الرحمن الرحیم

بیا ساقیا وارث بینظیر — بنه بر کفم جام و دستم بگیر

سپیده دم صبح ناید بکار — تو بیضاء من غیر سوء بیار

چو جوش شفق در خم آسمان — تو در جام کن بادهٔ ارغوان

بیاور خزان نوبهار آورم — ز آب بروے کار آورم

به کامم بریز آں مئے ناب را — که تسکین دهد جانِ بیتاب را

شرابے چو لعلِ تو یاقوت فام — نه زاعمالِ ابلیس درجس و حرام

بیا تازه کن جذبِ روحی مرا — بیاور ز کوثر صبوحی مرا

که طوفانِ دجّالی و سیلِ کفر — بدل می نهد خلق را میلِ کفر

توئی صدرِ بزمِ خراباتیاں — خراباتیاں خود مناجاتیاں

تو انسانِ کامل به جسم آدمی — به باطن معرّے ز اسمِ آدمی

چو عالم بود نقشِ منشائے تو — بود نظمِ او هم تو لاّ بے تو

خواصِ طبیعت چو بنهاده — طلب هائے آزاد هم داده

ز تعدیلِ جذبات و تادیبِ نفس — مهیّا کنم سازِ تهذیبِ نفس

چو هر آرزو را نه پایاں بود — به افراط تا قلب کوشاں بود

ضروریست اینجا ادب داشتن — به حدِّ توسّط طلب داشتن

ز تفریط هم دور داری مرا — ز هر پستی مهجور داری مرا

بیا چوں توئی وارث الانبیاؐ بود ہر سخن از تو وحی خدا
بیا اے بہ پرواز با ما دمے توئی مرکز و دائرہ عالمے
ممیز بہ مرکز بہ مطلق محیط مرکب بہ جسم و بہ جلوہ بسیط
بشناسد چو کس راہی احترام کہ من با خدا ای شوم ہمکلام
چہ گویم من از نطقِ اعجازِ تو ہمانست در گوش آوازِ تو
چو یادِ تو در قلب خازن بود فراموش کردن نہ ممکن بود
نہ در ابتلا از الم کاستم ہمہ سازِ پیکار آراستم
محبت بہ تکلیف ہمت فزود ز خوفِ بلا ہیچ در دل نبود
ز تو ناز و زیں سوے اخلاص بود کہ ہر قہر کیں رحمتِ خاص بود
نہ ہر جور گشتم ترقی گزیں وفائت چہ باشد؟ جفا آفریں
چو شدید نہ ہمت فزا یافتم بہ شکرانہ جور پرداختم!
بہ تنگی نترسم ز تو ہر زبوں نہ گردن نہادم بہ عجز اندر دل

همانا که در چشم حق الیقین　　توئی ساقی راح روح الامین

بیا و بجام همان باده ریز　　وزان آب آتش به سجاده ریز

که من مست و بدنام خواهم شدن　　بدستت تو خود جام خواهم شدن

بیا یفعل ما یشاء گر　　بخوان یحکم ما یرید دگر

همین سنة الله جاری بود　　نه از خلق اسباب عاری بود

چو او گفت کن شد مهیا همه　　زمین و فلک خلق و اشیا همه

چو بر قدرتش اعتماد ے بود　　مرا این ضامن هر مرادے بود

بیا از تو کسب کرامت کنیم　　به صبر و رضا استقامت کنیم

چه در معجزه شک بود لے عزیز　　که من کان لله کان له

بیا و دلم را منور بکن !　　شراب یقینم بساغر بکن !

همانا به ذات تو اے خوش صفات　　دهد ربط کامل یقین و ثبات

یقین مرا تو بشو را صبر　　جز این نسبت را تو مهل دگر

بسا غنچهٔ ناشگفته هنوز — فرو برده سر از سموم تموز

کسے را چه بخشند قرار و اماں — جهنده است هر لحظه خود ایں جہاں

همی بگذرد هر دمے بر دمے — نیابی از یں ها مکرر دمے

بیا رنج دیروز و فردا مخور — اگر می خوری جز غم ما مخور

که بزم حریفاں و دور شراب — همیں حاصل است از جہان خراب

بیا و به یاراں دمے خوش گزار — که داند که بیند دگر نو بہار

خداوند حی عالم ذات هست — ز قیوم ایں اعتبارات هست

ز حالے به حالے همه مستحیل — نه ماند به یک حال الا جلیل

جلیلے که با هستیش ایں همه — بود نقطهٔ فرضی و وا همه

خیالش به ذاتش گرفته وجود — وزاں حی و قیوم هر هست و بود

کند آئینهٔ صنعت خویش را — تماشا کند قدرت خویش را

چو او بر کسے رحمتش عام کرد — حیات ابد داد و اکرام کرد

چو ساقی توئی چشمهٔ آبِ حیات — بده جام و هم مژده‌هائے نجات

عنایاتِ حق را که باشد حسود — که بر روئے خود بابِ ذلّت کشود

ضیائے تو اے ماه در جانِ من — ولائے تو واللہ ایمانِ من

خداوند چون جسم و جان آفرید — ترا مقصدِ کُن فکاں آفرید

بیا، مر اساغرِ جم بیار — هم اخبارِ نوروزِ خرّم بیار

پئے انکشافاتِ [illegible] روحی بده — سحر میرسد ہاں صبوحی بده

ز دستِ تو جام اے حسین با ہم — شرابِ بہار آفرین با ہم

بیا و بده جلوهٔ [illegible] ں — که بے تو نباشد به گیتی اماں

درین دَیر محتاجِ جامِ تو ایم — کرم کن که از دل غلامِ تو ایم

همه اعتبار نیست چوں روزگار — وفا نیست در عالمِ اعتبار

توئی نورِ چشمِ مشتاق را — چه نسبت بجاهِ تو آفاق را

زراحِ تو راحِ [illegible] بده — شرابِ شباب آفرینم بده

چناں جام شادی دمادم زنیم | کہ اسباب غم جملہ برہم زنیم
بیا چوں نگہدار صہبا توئی | توئی ساقی رواریش ما توئی
بود با توام ساز گارئی مدام | علیک الصلوٰۃ علیک السلام

آمین ثم آمین

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

نسب نامۂ دل پذیر فرزندان سلمہ برخوردار سید احمد سلمہ عرف سید اقبال حسن سلمہ و برخوردار سید حامد سلمہ ابن مولانا سید صدیق احمد المخاطب بہ مولانا سید شاہ صاحب قادری وارثی حسامی گڈیری کڑا مانکپوری ابن حضرت مولینا شاہ احسان علی شاہ صاحب قادری حسامی عزیزی مجددی رحمۃ اللہ علیہ خلیفہ حضرت مولانا شاہ عبدالعزیز صاحب دہلوی رحمۃ اللہ علیہ ابن سید محمد عبداللہ عرف مداری میاں ابن سید برک بخش مصطفےٰ آبادی ابن سید

دیوان جیو ابن سید میر جیو ابن سید محمد رضا ابن سید محمد رحیم
ابن سید شکر اللہ ابن سید مصطفیٰ ابن سید علاء محی الدین ابن راجے
سید مظفر ابن راجے سید نور الدین شاہ ابن راجے سید حامد شاہ
رحمۃ اللہ علیہ خلیفۂ اعظم حضرت مولانا مخدوم حسام الحق حسام الدین
مانکپوری رحمۃ اللہ علیہ و پیر دستگیر حضرت بڑے اخوند صاحب رونیرہ
سوات رحمۃ اللہ علیہ۔ ابن راجے سید معظم ابن سید راجے شاہ
ابن راجے سید راستی شاہ۔ ابن راجے سید اعز الدین ابن سید
شہاب الدین مثنیٰ ابن سید ضیاء الدین۔ ابن سید شمس الدین مثنیٰ
ابن سید حسام الدین ابن حضرت سید جلال الدین رحمۃ اللہ علیہ۔
ابن حضرت سید محمد عرف حضرت سید شہاب الدین گرذیری رحمۃ اللہ علیہ
مورث خاندان سادات گرذیری مانکپور رسول پور و مصطفیٰ آباد و دولی
وغیرہ ابن حضرت سید زین العابدین رحمۃ اللہ علیہ ابن حضرت یحییٰ باقر

رحمۃ اللہ علیہ ابن حضرت سید نظام الدین ۲۷ حسن غزنوی رحمۃ اللہ علیہ
ابن سید امیر حمزہ سبزواری ۲۸ رحمۃ اللہ علیہ ابن حضرت سید ابو طالب ۲۹ حمزہ
رحمۃ اللہ علیہ ابن حضرت سید محمد عسکری ۳۰ رحمۃ اللہ علیہ ابن حضرت سید
موسیٰ ۳۱ رحمۃ اللہ علیہ ابن سیدنا حضرت شاہ ابو القاسم ۳۲ رحمۃ اللہ علیہ
ابن سیدنا حضرت جعفر ۳۳ رحمۃ اللہ علیہ ابن سیدنا امام علی نقی ۳۴ علیہ السلام
ابن سیدنا امام علی تقی ۳۵ علیہ السلام ابن سیدنا امام موسیٰ رضا ۳۶ علیہ السلام
ابن سیدنا امام موسیٰ کاظم ۳۷ علیہ السلام ابن سیدنا امام جعفر صادق ۳۸
علیہ السلام ابن سیدنا امام باقر ۳۹ علیہ السلام ابن سیدنا امام زین العابدین ۴۰
علیہ السلام - ابن سیدنا امام حسین ۴۱ علیہ السلام ابن سیدنا حضرت امیر المومنین
اسد اللہ الغالب علی ابن ابی طالب علیہ السلام -

دستخط بینظیر شاہ بقلم خود - یکم محرم الحرام سنہ ۱۳۵۰ھ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

الحمد للہ رب العالمین والصلوٰۃ والسلام علی رسولہ الکریم وعلی آلہ واصحابہ
اجمعین ۔ امابعد حضرت مولانا سید بےنظیر شاہ صاحب وارثی دامت برکاتہم ومدظلہ العالی
کی بےنظیر ہستی گمرہان وسالکان منازل عشق حقیقی کیلئے ایک بےنظیر انعام
رب العالمین ونمونہ ازلی عاشقان حضرت سید المرسلین ہے آپ حضرت مولانا
شاہ احسان علی صاحب رحمۃ اللہ علیہ خلیفہ حضرت مولانا شاہ عبدالعزیز صاحب
دہلوی رحمۃ اللہ علیہ کی بےنظیر فرزند ہیں جنکو سید العاشقین وارث الانبیا
سیدنا ومولانا حضرت حاجی سید وارث علی شاہ صاحب رحمۃ اللہ نے خدا کی
لئے مانگ لیا اسی لئے حضرت مولانا موصوف کا ہمیشہ یہی دعوے رہتا اور ہے
کہ میں اپنے آقا کا ویسا ہی غلام ہوں مجھے آپ لوگ مرید کیوں کہتے ہیں اسلئے کہ مرید کی
بہت مشکل ہے وہ ہم ضعیفوں سے کہاں ہوسکتی ہے یہ سلسلہ قادریہ رزاقیہ تھا
آپنے مسلم شریف صاحبزادہ حضرت احمد میاں صاحب مرحوم اور حکیم عظمت حسین صاحب

مرحوم عظیم آبادی کیساتھ گنج مراد آباد شریف میں رہکر حضرت مولانا شاہ
فضل الرحمٰن صاحب رحمۃ اللہ سے سنی اور سلسلہ قادریہ مجددیہ احمدیہ
کی اجازت حاصل کی اور خاندانِ عالی قادریہ رزاقیہ کے برکات
اور سند و اجازت حضرت مولانا سید شاہ غلام جیلانی رحمۃ اللہ
سجادہ نشین بانسہ شریف سے حاصل کی آپ حضرت سید شہاب الدین
گردیزی رحمۃ اللہ علیہ کی شاخ حضرت شاہ سید راجے حامد صاحب
رحمۃ اللہ علیہ کی اولاد میں ہیں لہذا یہ سلسلہ چشتیہ آپ کا حضرت مخدوم
حسام الحق والدین صاحبِ ولایت مانکپور سے ملتا ہے۔ اور چونکہ ایک
شاخ کی نارہ و پیتان ہیں اسلیے آپنے اس سلسلہ عالیہ اشرفیہ کی بھی
اجازت و سند وہر حضرت سیدنا مولانا شاہ حسین علی صاحب کچھوچھوی
حاصل کی آپکا اسم مبارک مولوی سید صدیق احمد تھا۔ مگر حضرت
پیر و مرشد سیدنا حاجی سید وارث علی شاہ صاحب نے یہ حکم دیا اور

اور فرمایا کہ تم بےنظیر ہو اور تمہارا کلام بےنظیر ہے اُس روز سے بےنظیر شاہ کا

لقب مشہور و مقبول عالم ہو گیا اور اسی مرشد پاک کی یہ توجہ تھی کہ عالم

واقعہ میں ایک ساتھ جمیع ائمہ معصومین سلام اللہ علیہم اجمعین سے مثل

عالم ظاہر ملاقات و زیارت ہوئی اور سب نے سینے سے لگا کر فرزند بےنظیر اور

مولانا اور جہانِ مولا کے لقب سے یاد کیا اسکے بعد سب سے زیادہ باعث

فخر یہ تھی امر بفضل اللہ تعالیٰ پیش آیا کہ رکوع آخر سورۂ حشر سیدنا

قرآن ناطق حضرت امیر المومنین علی ابن ابیطالب نے خود قرأت سے پڑھا اور

اُسیطرح پڑھا کر سنا اور حضرت سید المرسلین علیہ الصلوٰۃ والسلام

نے اپنی زبان وحی ترجمان سے یہ ارشاد فرمایا کہ ہندیوں میں ایک تیری

ذات ہے یہ سب واقعات انشاء اللہ تعالیٰ مفصل محفوظات میں

اپنے اپنے موقع پر بیان ہونگے آپ نے اس زمانہ تاریکی میں اصلاح

گروہ صوفیہ و دفع الحاد میں بڑا کام و بےنظیر الہامی مثنوی شائع کی

جو اس کلام کے نام سے دو جلدوں میں (جواہر بے نظیر دو کتابیں) برابر اشتہار لیے

چھپی اور شائع ہوتی رہی گویا زبان قلم سے تیغ جہاد کا کام لیا خدا قبول فرمائے

تیسرا انعام بدعائے مرشد کامل یہ تھا اور ہے کہ عالم رؤیا اور عالم ظاہر

میں آپکو بیت معمور کی زیارت اور فرشتگان ملاءِ اعلیٰ کی گفتگو اور بلا واسطہ

ارشاد ربانی کا ان کانوں سے سننا نصیب ہوتا اور بحمد اللہ اب بھی جب اسکی

مرضی ہوتی ہے ایسے انعامات پیش آتے رہتے ہیں مگر

ہم خدا خواہی و ہم دنیائے دوں ایں خیال است و محال است و جنوں

اور آپ کے مرشد بے نظیر وارث دستگیر کی یہ پہلی کرامت تھی کہ جس

روز داخل سلسلہ کیا اسی روز یہ سب باتیں بطور یقینی پیشین گوئی

ارشاد فرمادیں اور جو مثنوی کتاب مبین کی باب تصدیق و بشارت

میں مفصل درج ہیں فالحمد للہ رب العلمین

باہتمام حافظ عبد الغفور اختر نیشنل پریس علیگڑھ طبع گردید

باہتمام حافظ عبدالغفور

اختر پرنٹنگ ورکس علیگڑھ شہر